

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo životního prostředí

Green Mine

„Vracíme post-těžební
krajinu lidem a přírodě“

prosinec 2025

ZPRAVODAJ Č.

1

Úvod

Green Mine, celým názvem „Green Mine – celková revitalizace a resocializace lomu ČSA“ je strategický projekt Ústeckého kraje spolufinancovaný z Evropské unie z Operačního programu Spravedlivá transformace.

Projekt je zaměřený na nové využití území po těžbě uhlí v oblasti lomu ČSA a dolu Centrum. Cílem je vytvořit z těžbou dotčené krajiny moderní, udržitelný prostor pro život, práci, výzkum a přírodu.

OBSAH

03 Úvodní slovo

04 Proměna krajiny

06 Výzkum pro rozvoj území

08 Vzdělávání pro nové příležitosti

10 Zapojte se s námi

12 Co se chystá

13 Věděli jste, že...?

14 Foto střípky

16 Kdo za tím stojí

ÚVODNÍ SLOVO

Jeden z největších hnědouhelných lomů v České republice, tedy lom Československé armády (lom ČSA), se definitivně uzavírá a stroje i zaměstnanci se nyní soustředí na sanaci - zahlazení následků těžby. Poté skončí zákonné povinnosti těžební společnosti a uzavře se několik dekád, během nichž tato rozsáhlá část Mostecká plnila roli zásobárny uhlí pro podniky i obyvatele naší země.

Jaký bude její další osud? Co se v nové krajině odehraje a podaří se ji vrátit lidem? To jsou otázky, na něž jsme v uplynulých letech hledali odpovědi nejen s okolními městy a obcemi, ale také se státem a ochránci přírody. Pro velkou část území, přiléhající ke Krušným horám, vláda rozhodla o vytvoření přírodní rezervace a dále určila způsob napouštění jezera ve zbytkové jámě lomu přírodní cestou. Tento přirozený postup byl vyhodnocen jako nejlepší z hlediska přirozené regulace hladiny i kvality vody v budoucím jezeře.

Co se však stane s rozsáhlými areály na východní straně, kde se rozprostírá výsypka Obránců míru, a s dosavadním průmyslovým zázemím těžby v jižní části? To je otázka, již se nevěnuje vládní usnesení, ani strategické plány kraje či obcí. Její řešení jsme tedy vzali po dohodě s uvedenými subjekty za své a navrhli vizi dalšího rozvoje území jako místa pro život a práci místních obyvatel.

Drtivá většina nás, zaměstnanců těžebních společností skupiny Sev.en Česká energie, pochází z tohoto regionu a s těžbou často spojila osudy i generace našich rodičů a prarodičů.

Proto je pro nás přirozenou snahou, aby i v budoucnu toto místo hrálo důstojnou roli v životě dalších generací. Naše úsilí jsme vtiskli do vize s názvem Green Mine, pro jejíž první realizační etapu jsme připravili zcela konkrétní projekt se stejným názvem.

Protože tento projekt v sobě snoubí činnosti hospodářské povahy, ale i ty, které jsou ve veřejném zájmu, spojili jsme na financování jak vlastní zdroje, tak i dotace z fondů EU (Operační program Spravedlivá transformace). Díky tomu můžeme lokalitu zpřístupnit novou veřejnou sítí cest, vytvořit zázemí pro rekreaci obyvatel a vyčistit území od pozůstatků chátrajících objektů, které s ohledem na svůj původ v 60. - 80. letech nemají smysluplné budoucí využití. Tím ale nekončíme, pro novou krajinu hledáme optimální formy rozvoje spolu s výzkumnými organizacemi a pro odcházející zaměstnance nová uplatnění. Jednáme také s potenciálními investory, kteří zde vytvoří nová pracovní místa. Je tedy před námi ještě mnoho úkolů, o jejichž plnění Vás budeme informovat.

Zapojte se spolu s námi do rozvoje krajiny, která si zaslouží naše poděkování a péči i novou budoucnost pro další generace.

Petr Lenc

**Generální ředitel těžebních firem
skupiny Sev.en Česká energie**

PROMĚNA KRAJINY

Projekt Green Mine přináší zásadní proměnu území kolem bývalého lomu ČSA. Cílem je znovu otevřít tuto dnes uzavřenou oblast lidem, propojit ji s okolní krajinou a zároveň připravit území bývalého dolu Centrum na nové hospodářské využití přinášející pracovní místa.

Lom ČSA

V budoucnu se celé území otevře veřejnosti a vznikající jezero bude dostupné ze všech stran. Aby se lokalita stala skutečně průchozí a přirozeně navázala na okolní obce, připravuje se výstavba nové veřejné komunikace, která propojí jednotlivé části území a napojí je na stávající i plánované cyklostezky. Cyklisté i pěší se mohou částí území kochat již nyní, sledujte nás na webu a sociálních sítích pro bližší informace.

První etapa projektu zahrnuje demolice objektů, které stojí v trase budoucí silnice a v pásu plánované odpočinkové zóny podél řeky Bíliny. Tento revitalizovaný pás krajiny přinese nové veřejné prostory, zelené prvky a bezpečné možnosti pohybu pěšky či na kole.

V další etapě proběhne samotná výstavba páteřní komunikace pro automobily i chodce. Revitalizace u řeky Bíliny umožní vést novou cyklostezku podél jejího toku – ta otevře obnovené území okolních výsypek. Území tak získá moderní, bezpečnou a atraktivní síť cest pro obyvatele i návštěvníky regionu.

Areál dolu Centrum

Součástí projektu Green Mine je i zásadní proměna bývalého hlubinného dolu Centrum, který se připravuje na novou roli – moderní rozvojovou zónu. Tato oblast byla desítky let spojena s těžbou uhlí, a proto se nejprve zaměříme na odstranění staveb, které už není možné využít.

V první fázi proběhne demolice starých průmyslových objektů, které neumožňují další využití. Zároveň se však zachovává jeden významný historický prvek – těžní stroj, technická památka, která je postupně demontována a převážena do Podkrušňohorského technického muzea, kde ji bude možné obdivovat i v budoucnu.

Druhá etapa připraví území na nový život: bude obnoveno dopravní napojení, vzniknou vnitřní obslužné komunikace a upraví se trasy pro vedení energií. Tím se vytvoří podmínky pro vznik moderní zóny, která může přinést nové ekonomické příležitosti a pracovní místa. A pokud Vás zajímá, kdo rozhodne o budoucích investorech, i na to projekt myslí – ti budou vybráni transparentní soutěží v souladu s územním plánem.

VÝZKUM PRO ROZVOJ ÚZEMÍ

Green Mine: Výzkum, který mění budoucnost post-těžební krajiny

Transformace krajiny po těžbě není jen technickou nebo krajinářskou disciplínou. Jde o prostor, kde lze získat nové vědecké poznatky, inovace a řešení, která mohou zásadně ovlivnit budoucí podobu regionu. Projekt Green Mine propojuje revitalizaci území lomu ČSA s rozsáhlými výzkumnými aktivitami, díky nimž se území stává živou laboratoří proměny.

Tři klíčové výzkumné pilíře

Krajina

Zkoumáme, jak nejlépe obnovit krajinu po těžbě – jak podpořit kvalitu půdy, život v půdě, rozmanitost rostlin a živočichů a zajistit dostatek kvalitní vody.

Klimatické technologie

Testujeme, jak mohou moderní technologie pomoci s čistší energií. Patří sem obnovitelné zdroje, společné využívání energie v obcích a další chytrá řešení, která ulehčují dopady změny klimatu.

Digitální technologie

S pomocí dat a digitálních nástrojů zjišťujeme, co se děje pod povrchem i na povrchu bývalého lomu. Vytváříme také počítačové modely, které pomáhají představit si, jak může území v budoucnu vypadat, a zapojit do plánování místní obyvatele.

Jaké jsou hlavní cíle výzkumu v projektu Green Mine?

Najít nejlepší způsoby, jak obnovit krajinu po těžbě.

Výzkum hledá, jak využít půdu v území, třeba pro pěstování energetických rostlin, vytváření zelených ploch, zadržování vody v krajině nebo podporu rostlin a zvířat.

Zjistit, jak může území fungovat po ukončení těžby.

Zkoumá se, jak v místě rozvíjet čistou energii, např. komunitní energetiku nebo obnovitelné zdroje a další moderní technologie, které jsou šetrné k přírodě i klimatu.

Vytvořit chytré digitální nástroje pro plánování budoucnosti území.

Vznikne digitální 3D model celého prostoru, který pomůže obcím, městům i investorům plánovat další rozvoj území. Lidé z okolí se také budou moci snadněji zapojit do rozhodování o tom, jak bude území v budoucnu vypadat.

Pomoci regionu změnit se a růst.

Díky výzkumu a inovacím má projekt přispět k tomu, aby se území po těžbě mohlo dále rozvíjet, vznikaly nové ekonomické příležitosti a kraj měl udržitelnou budoucnost.

Tyto výše zmíněné cíle výzkumu se postupně naplňují díky několika stanoveným výzkumným úkolům.

Každé číslo zpravodaje vám představí několik výzkumných úkolů!

V tomto vydání stručně představíme **Výzkum vhodnosti pěstování energetických plodin na rekultivované půdě, jehož cílem je výběr vhodných odrůd a sadby rychle rostoucích dřevin (RRD) na stanoviště výsypky.**

Na jaře 2025 začala první fáze výzkumu. Bylo vysazeno 16 odrůd topolů a vrb na třech typech stanovišť. Zároveň se testovaly čtyři různé typy sadebního materiálu pro porovnání, který se nejlépe osvědčí.

Do území byla umístěna měřicí technika (meteostanice a senzory vlhkosti), která průběžně sleduje podmínky v lokalitě. Mezi dny 12. 5. a 30. 6. byly nainstalovány pasti na brouky z čeledi střevlíkovitých pro sledování, jak se mění biodiverzita (rozmanitost přírody) na pokusných plochách a v jejich okolí.

Výsledky tohoto výzkumu pomohou určit, jaké dřeviny a pěstební postupy nejlépe podpoří stabilní a zdravou krajinu po rekultivaci.

V příštím vydání představíme další výzkumný úkol projektu Green Mine.

VZDĚLÁVÁNÍ PRO NOVÉ PŘÍLEŽITOSTI

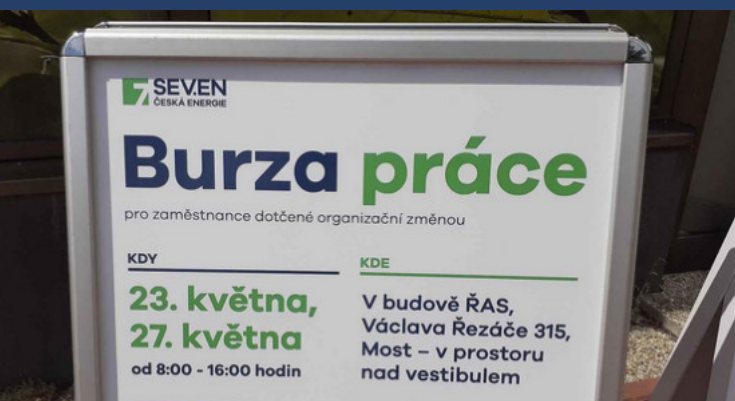
Péče o zaměstnance

Součástí projektu Green Mine je také oblast zaměřená na přípravu obyvatel na změny, které s sebou přináší transformace průmyslu, ale i krajiny. Ta nyní získává zcela nové možnosti využití. Postupné ukončování těžební činnosti má významný dopad nejen na samotné území, ale také na stovky zaměstnanců, kteří zde dlouhodobě působili a přišli o práci. V regionu tak vzniká potřeba nových pracovních příležitostí a současně i podpory těch, kteří se ocitli v procesu profesní změny.

Projekt Green Mine proto od svého počátku poskytuje komplexní systém podpůrných aktivit určených především bývalým zaměstnancům lomu ČSA. Ti mohou využít odborné poradenství, v jehož rámci získávají přehled o svých nárocích po ztrátě zaměstnání, možnostech finanční i profesní podpory a doporučeních, jak postupovat při hledání nové práce. Poradenské služby jim také pomáhají orientovat se na trhu práce, připravit kvalitní životopis či komunikovat s potenciálními zaměstnavateli.

Od srpna 2025 jsou součástí projektu také kompletní rekvalifikační kurzy, které byly navrženy na základě individuálních konzultací se zaměstnanci a analýzy potřeb regionálního trhu práce. Rekvalifikace jsou určeny zejména pro pracovníky technických profesí a poskytují možnost získat zcela nové kvalifikace odpovídající současné poptávce například v obsluze vozidel a strojů či IT. Do kompletní rekvalifikace se dosud zapojilo 77 osob, což představuje významný krok k jejich opětovnému uplatnění.

Velmi užitečná byla rovněž burza práce, která proběhla 23. a 27. května 2025 přímo v prostorách firmy. Končící zaměstnanci zde měli příležitost setkat se s potenciálními budoucími zaměstnavateli a projednat konkrétní možnosti nástupu do nových pracovních pozic, a to za asistence kariérních konzultantů, kteří jim poskytovali odbornou podporu během celého jednání.

Živá učebna pro školy

Protože přeměna území není jen otázkou současnosti a její výsledek bude ovlivňovat i další generace, probíhají současně i další vzdělávací aktivity. Část projektu Green Mine se soustředí na vzdělávání žáků základních a středních škol, které probíhá formou terénních výukových programů. Jejich cílem je zvýšit povědomí mladých lidí o probíhajících změnách v okolní krajině, přiblížit proces rekultivace a resocializace, představit budoucí využití lomu ČSA a zvýšit zájem se v budoucnu profesně podílet na rozvoji regionu.

Součástí programů je seznámení s územím prostřednictvím virtuální reality i komentované návštěvy v terénu. Žáci zároveň pracují na vlastních návrzích možné přeměny lokality, čímž rozvíjejí svůj zájem o region a získávají základní orientaci v otázkách krajinného plánování.

O tento program projevily školy enormní zájem. Registrace se během jednoho dne zcela zaplnila. Zatím se zúčastnilo 11 škol ze dvou okresů, možnost vidět lom na vlastní oči tak mělo zatím zhruba 120 dětí a příští rok to další žáky čeká.

Tvorba vlastních návrhů -
vize lomu očima žáků.

Seznámení žáků s historií lomu.

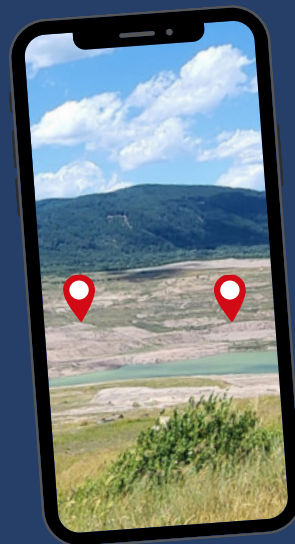
Prohlídka území skrze
virtuální realitu.

ZAPOJTE SE S NÁMI

Projekt Green Mine není pouze aktivitou Skupiny Seve.en Česká energie, naopak. Odborná i široká veřejnost se může zapojit do mnoha dílčích činností a být tak spoluvůrcem přeměny území a jeho předání zpět lidem. Škála těchto aktivit je různorodá a každý si může přijít na své. Najděte si pro Vás tu pravou v následujícím výčtu! Mnoho dalších aktivit připravujeme, sledujte tedy web projektu.

Mobilní aplikace Biosafari – objevujte přírodu jinak

Do lomu ČSA se již můžete vydat osobně. Nicméně, někdy se to nehodí, není na to tolik času, jste zdaleka nebo není dobré počasí. Nezoufejte, virtuálně si toto území můžete prohlédnout prostřednictvím mobilní aplikace Biosafari. Jedná se o interaktivního průvodce, který propojuje přírodu Mostecká s moderní technologií. Biosafari nabízí tematické trasy, zábavné úkoly, fakta o lokální fauně a flóře a nový způsob, jak poznat krajinu kolem lomu ČSA. Skvělé pro školy, rodiny i dobrodruhy! Více na: <https://www.biosafari.cz/>

Biosafari
obnova je cesta

Videodokument: Příběh lomu ČSA

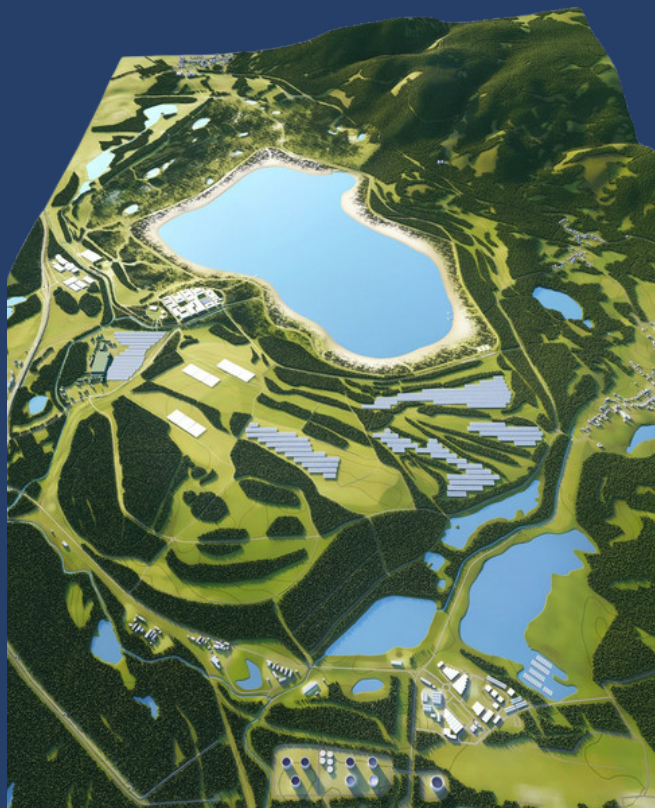
V projektu vzniká filmový seriál, který zachytí celý příběh lomu ČSA – od období před těžbou, přes desetiletí intenzivní práce, až po současnou proměnu v rámci Green Mine. Těšit se můžete na archivní materiály, výpovědi pamětníků, současné záběry a vizualizace plánů. Dokument představí nejen minulost, ale hlavně budoucnost tohoto unikátního místa. Už brzy jej budete moci zhlédnout. A že se bude na co dívat.

Studentská soutěž: nový fotopoint pro Green Mine

V srdci lomu ČSA vznikne nové ikonické místo – fotopoint. Bude sloužit jako atraktivní bod pro fotografie i pamětní prvek projektu. Jeho podobu navrhnu studenti Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem v architektonické soutěži. Návrh musí pracovat s historií těžby, industriálním charakterem místa a zároveň esteticky zapadnout do nové krajiny. Máte se na co těšit! A my se budeme těšit na Vaše fotky.

Mapa Green Mine Stylová, praktická a hravá!

Území lomu ČSA je obrovské. Někde ještě probíhá sanační těžba, jiná místa jsou již přístupná veřejnosti. Jak se v tom vyznat? Máme pro Vás řešení: připravujeme moderní mapu, která návštěvníkům usnadní orientaci v území. Najdete v ní otevřené stezky, vyhlídky, cyklotrasy, plánované projekty i oblasti, které se teprve připravují. Druhá strana nabídne stručné informace o historii lomu, projektu Green Mine, Biosafari či únikové hře. Mapa bude k dostání v infocentrech i na akcích projektu.

Cestování časem ve virtuální realitě

Podívat se do budoucnosti či minulosti, jako by tam člověk skutečně byl? I to je v Green Mine možné, a to prostřednictvím virtuální reality. Máme jich hned několik: virtuální prohlídku velkorypadla RK5000 a vizualizaci území s různými typy možného budoucí podoby. Do konce roku 2025 probíhá výzkum prostřednictvím virtuální reality, který zkoumá, jak lidé vnímají proměnu vybraných lokalit – od minulosti přes současný stav až po možný budoucí vzhled.

Webové stránky projektu

Všechny informace se schází na jednom místě. Není to nikde jinde než na webu projektu – www.greenmine.cz. Neváhejte nám jeho prostřednictvím poslat dotaz nebo podnět.

CO PROBĚHLO...

- **Konference Green Mine 2025** (13. a 14. 5. 2025)
- **Den otevřených dveří Green Mine** (12. 07. 2025)
- **Výukové programy pro školy** (říjen-listopad 2025)

Konference Green Mine 2025

Den otevřených dveří Green Mine

Výukové programy pro školy

CO SE CHYSTÁ...

12/2025 01/2026 02/2026 03/2026

Prezentace na krajské tripartitě	●			
Setkání s médii	●			
Prezentace na Podnikatelském fóru ÚK	●			
Vernisáž výstavy “Nečekaně živý lom”		●		
Dokumentární film o lomu ČSA		●		
Výukové programy pro školy			●	●
Anketa o výběr mobiláře				●
Přesun těžního stroje do Podkrušnohorského technického muzea			●	

VĚDĚLI JSTE, ŽE...?

Jedná se o první projekt v ČR, který připravuje **komplexní využití území** lomu po ukončení těžby již v průběhu jejího útlumu.

Green Mine počítá s revitalizací přes **180 ha** ploch a výstavbou více než **3,5 km** nových cest.

V post-těžebním území připravuje skupina Sev.en Česká energie i další aktivity, například **fotovoltaické elektrárny** nebo výrobu **obnovitelného vodíku**.

FOTO STŘÍPKY

Konference Green Mine. Květen 2025.

Exkurze do lomu ČSA v rámci konference Green Mine. Květen 2025.

Vzdělávací program Rekultivace krajiny – „Život jednoho lomu“ v režii VUHU. Říjen 2025.

Areál dolu Centrum, který projde významnou revitalizací. Prosinec 2025.

Připravovaný dokumentární seriál o lomu ČSA a Green Mine.

Budovy, které nenašly v budoucnu uplatnění, jsou určené k demolici, aby uvolnily prostor novým příležitostem.

Již v průběhu těžby docházelo k postupné obnově krajiny na místech, kde již byla těžba ukončena.

Výzkumná výsadba energetických dřevin v režii VÚK. Listopad 2025.

Umístění čidel a měřicích zařízení pro výzkum využití post-těžebních lokalit.

KDO ZA TÍM STOJÍ

Nositelem projektu **Green Mine** je společnost **Sev.en Inntech a.s.**, která je součástí Skupiny Sev.en Česká energie.

Skupina propojuje výrobu elektrické energie a tepla konvenčními způsoby s rostoucím podílem obnovitelných zdrojů. Součástí skupiny jsou například těžební společnosti Severní energetická a.s. a Vršanská uhelná a.s., teplárny v Kladně a Zlíně a elektrárny ve Chvaleticích a Počeradech.

Sev.en Inntech se sídlem v Mostě zajišťuje pro ostatní společnosti ve skupině sdílené technické služby a postupně se stává lídrem transformačních aktivit.

V návaznosti na blížící se ukončení těžby uhlí v lomu ČSA připravuje firma komplexní revitalizaci a resocializaci této oblasti. Cílem je proměnit lokalitu v atraktivní místo pro život obyvatel i nové ekonomické aktivity, s důrazem na rozvoj odvětví klimatických technologií.

Projekt je realizován ve spolupráci konsorcia partnerů z veřejného i soukromého sektoru, což zaručuje potřebnou odbornost pro řešení takto komplexního strategického záměru.

Do realizace projektu jsou zapojeni níže uvedení partneři:

- Hospodářská a sociální rada Ústeckého kraje, z.s. (HSR-ÚK)
- VUHU a.s. (VÚHU)
- Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP)
- Výzkumný ústav pro krajinu v. v. i. (VÚK)
- Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU)
- Vysoká škola chemicko-technologická v Praze (VŠCHT)

Představení partnerů viz následující stránky.

Partneři

HSR-ÚK

**Hospodářská a sociální rada
Ústeckého kraje, z.s.**

... propojuje lidi, firmy i samosprávy v regionu. Organizuje kulaté stoly, odborné debaty a workshopy, aby se plánované změny opíraly o skutečné potřeby území. Cílem HSR-ÚK je vyvážený hospodářský a sociální rozvoj Ústeckého kraje a zvyšování životní úrovně jeho obyvatel.

VUHU
MOST

VUHU a.s.

... navazuje na své dlouholeté zkušenosti s rekultivacemi a přináší odborné znalosti pro plánování nového využití území. Dodává klíčová data a podílí se na tvorbě digitálního dvojčete lokality. Zajišťuje výzkum v oblasti pěstování biomasy a sledování ekologických změn v krajině.

CZU Česká zemědělská
univerzita v Praze

**Česká zemědělská univerzita
v Praze**

... zkoumá, jak obnovit post-těžební území tak, aby podporovala přírodu, produkci i rekreaci. Zaměřuje se na modrozelenou infrastrukturu – propojení vody, zeleně a udržitelného hospodaření v krajině. Podílí se na virtuální prohlídce lomu ČSA, kde představuje hodnoty ekologické obnovy a budoucí geopark.

**VYSOKÁ ŠKOLA
CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ
V PRAZE**

**Vysoká škola chemicko-
technologická v Praze**

... hledá způsoby, jak z vedlejších produktů těžby a energetiky vyrábět nové užitečné suroviny. Zkoumá využití popílků, strusek a dalších materiálů například ve stavebnictví či chemii. Cílem je snížit množství odpadu, vytvořit nové možnosti využití a podpořit rozvoj regionu.

UJEP

**Univerzita Jana Evangelisty
Purkyně v Ústí nad Labem**

... se zaměřuje na to, jak má krajina po těžbě vypadat – ekologicky, funkčně i pro život lidí. Tvoří scénáře budoucího rozvoje, řeší urbanismus, energetiku i ekonomiku území. Sleduje také, jak veřejnost vnímá proměnu krajiny a jak ji do změn zapojit.

**Výzkumný
ústav pro
krajinu**

**Výzkumný ústav pro krajinu
v. v. i.**

... přináší odborné znalosti z ekologie, lesnictví a péče o krajinu. Pomáhá hledat nejvhodnější postupy pro obnovu přírody v těžbou zatížených oblastech. Cílem je, aby se území stalo opět pestrou, funkční a udržitelnou krajinou.

V příštích vydáních Vám jednotlivé partnery postupně více představíme.

SLEDUJTE NÁS

WWW.GREENMINE.CZ

GREEN MINE - CELKOVÁ REVITALIZACE A RESOCIALIZACE LOMU ČSA

Odhlásit se z odběru zpravodaje můžete [ZDE](#).

Green Mine

Kontakt na redakční tým: mail@greenmine.cz

Publikace byla vytvořena s podporou fondů EU, z Operačního programu Spravedlivá transformace v rámci projektu „Green Mine – celková revitalizace a resocializace lomu ČSA“.
Registrační číslo: CZ.10.02.01/00/24_048/0000375.